

**MERKEZİ VE DOĞU AVRUPA İÇİN BÖLGESEL ÇEVRE
MERKEZİ ŞARTININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 20.1.2004 Sayı: 25352)

Kanun No
5047

Kabul Tarihi
14.1.2004

MADDE 1. - Türkiye tarafından 10 Ekim 2002 tarihinde imzalanan "Merkezi ve Doğu Avrupa İçin Bölgesel Çevre Merkezi Şartı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Merkezi ve Doğu Avrupa İçin

**Bölgesel Çevre Merkezi
Şartı**

Haziran 1996

I. GİRİŞ

Merkezi ve Doğu Avrupa İçin Bölgesel Çevre Merkezi'nin (BÇM), Amerika Birleşik Devletleri ve Macaristan Cumhuriyeti Hükümetleri ile Avrupa Toplulukları Komisyonu tarafından imzalanan bir Şart ile 1990 yılında kurulmuş ve ondokuz hükümetin bu Şarta katılmış olmasına dayanarak,

BÇM'ne, tüm çevresel konularda bölgesel işbirliğini ve halkın katılımını geliştirme ve bu yolla Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerinin demokratik sivil toplumlara geçişlerine yardımcı olma görevi verilmiş olmasına dayanarak,

Mevcut Şartın İmzacılarının, BÇM görevini yerine getirirken, BÇM'nin faaliyetlerine siyasi ve mali desteklerini sürdürmekte olmalarına dayanarak,

Aynı görevin sürdürülmesinin, en son 1995 tarihli "BÇM Yönetim Kurulu ile Macaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Budapeşte'deki Bölgesel Merkezin Statüsüne İlişkin Anlaşma" (Anlaşma) olmak üzere, müteaddit belgelerle onaylandığını kabul ederek,

Anlaşma'nın BÇM'ne, Macaristan yasaları çerçevesinde, uluslararası karakteri haiz kuruluş özel statüsü vermesini memnuniyetle karşılayarak,

Özel hukuki statüsünün bir sonucu olarak, BÇM'nin kuruluşunun ve yönetiminin özel statüsüne uygun olarak düzenlenmesi ihtiyacını dikkate alarak,

BÇM'yi desteklemek isteyen Hükümetlere mevcut Şartın İmzacısı olmaları için uygun bir prosedür sunulması gerektiğini dikkate alarak,

5047

14.1.2004

Biz, yetkili temsilcilerimiz tarafından tam olarak temsil edilen İmza sahibi Hükümetler, aşağıdaki BÇM Şartı'nı kabul ediyoruz.

II. BÇM'NİN YASAL STATÜSÜ

2.1 Amaç

İmzacılar BÇM'nin uluslararası karakteri haiz, bağımsız, hiçbir tarafı gözetmeyen, anlaşmazlıklarda tarafsız davranan, kâr amacı gütmeyen Macaristan yasalarına tabi uluslararası niteliği haiz bir Macar tüzel kişiliği olduğunu teyid ederler.

İmzacılar, gelecekte BÇM'nin görevinin sivil toplum kuruluşları, hükümetler, özel girişimler ve diğer çevresel çıkar grupları arasındaki işbirliğinin, serbest bilgi değişiminin ve çevresel karar alma sürecine halkın katılımının geliştirilmesi yoluyla Merkezi ve Doğu Avrupa'nın çevre sorunlarının çözülmesine yardım etmek olarak kalacağını teyid ederler.

2.2 Faaliyetler

BÇM, görevini yerine getirmek için programlar geliştirir ve uygular. BÇM, başka faaliyetler yanında, aşağıdakileri sürdürecektir :

- küresel çevre problemlerinin gelişimini izlemek;
- Merkezi ve Doğu Avrupa'nın stratejik çevresel gereksinimlerini düzenli olarak değerlendirmek ve çözümlerin bulunmasında bir kaynak görevi yapmak;
- çevresel karar alma sürecine halkın katılımını arttırmak;
- çevrenin geliştirilmesi için hükümetler, akademik kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör üyeleri arasında işbirliğini arttırmak;
- bölge ülkelerine ve bölgenin bütününe ilişkin çevresel verileri temin etmek ve dağıtmak;
- ilgilenen ülkelere, kuruluşlara ve bireylere deneyimlerini mübadele etme imkanları sunmak;
- belli çevre sorunlarının çözümünü desteklemek için aynı ve aynı zamanda mali destek sunmak;
- bölgede çevrenin korunması, yönetimi ve aynı zamanda doğanın korunması alanlarında eğitim, uygulamalı eğitim ve bilim programları düzenlemek ve burslar vermek.

2.3 Yönetim Organı

BÇM'nin yönetim ve karar alma organı Yönetim Kuruludur.

2.4 Danışma Organı

Yönetim Kuruluna danışmanlık edecek olan organ Genel Kuruludur.

III. YÖNETİM KURULU

3.1 Genel Yetkiler

Yönetim Kurulu, Anlaşma ile düzenlenen şekilde uluslararası karakteri haiz, kâr amacı gütmeyen bir kuruluşun yöneticisi olarak tüm yetkilere, mal satın almak ve elden çıkarmak, akit yapmak veya başka şekilde Merkezin işlerini yönetmek dahil olmak üzere mevcut belgede öngörülen yetkilere sahiptir. Yönetim Kurulu, genel politika kararlarından sorumludur. Yönetim Kurulu, Merkezin günlük yönetimini etkileyen

5047

14.1.2004

Kurumsal ve Yönetmel Düzenlemeleri hazırlayacak ve uygulanmasını takip edecektir. Yönetim Kurulu, Merkezin mali yönetimini yakından izleyecektir. Kurul, Yönetim Kurulu Başkanı ya da Genel Kurul Başkanı'nın inisiyatifıyla önemli politika konularında Kurula yol göstermesi için zaman zaman özel bir İmzacılar grubunu toplantıya çağırabilir. Yönetim Kurulu, Merkezin faaliyetleri ve yönetimi hakkında Genel Kurula düzenli olarak bilgi verecektir. Bu nedenle, Genel Kurula tutanaklar ve raporlar sunulacaktır.

3.2 Vasıf, Seçme, Sayı, Üyelik Süresi, Boşalan Üyelikler ve Üyelerin Değişmesi

3.2.1 Vasıf

Üyelik çevre uzmanlarını, hükümet yetkililerini, özel sektör liderlerini, çevre ve diğer sivil toplum kuruluşu temsilcilerini kapsayabilir. Seçme, adayın vasıflarına göre yapılacaktır.

3.2.2 Seçme

Üyeler, Yönetim Kurulu tarafından önerilen adaylar arasından İmzacılar tarafından seçilecektir. Kurulun kompozisyonu, Merkezin büyük bağışçılarının özel statüsünü yansıtmalıdır.

3.2.3 Sayı

Yönetim Kurulu en az yedi (7) en çok dokuz (9) üyeden oluşacaktır. Ayrıca, Genel Kurul Başkanı ve İcra Direktörü re'sen Kurulun toplantılarına katılacaktır.

Başkan, Kurulun kararıyla, Kurulun çalışmaları açısından gerekli olduğu düşünülen önemli bireyleri Kurul toplantılarının herhangi birine ya da tamamına katılmaya davet edebilir. Bu davetlilerin karar almaya katılmalarına izin verilmez ve oy kullanma yetkileri yoktur.

3.2.4 Üyelik Süresi

Her üyenin görev süresi üç yıl olup bu süre bir kereye mahsus uzatılabilir.

3.2.5 Boşalan Üyelikler ve Üyelerin Değişmesi

Eğer bir üye üyelik süresini tamamlayamayacak durumdaysa veya müteakib üç toplantıya katılamazsa, Yönetim Kurulu, yerini doldurmak üzere İmzacıların onayına bir aday sunar.

3.3 Toplantılar

Kurul, kendisi tarafından belirlenecek yer ve zamanda yılda en az dört kez toplanacaktır.

3.4 Yetersayı

Toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu, işlerin yürütmesi için yetersayı oluşturacaktır.

3.5 Oy Kullanma

3.5.1. Şahsen Oy Kullanma

5047

14.1.2004

Açıkça aksi talep edilmedikçe yetersayının sağlandığı bir toplantıda hazır bulunan Üyelerin çoğunluğunun oyu Kurulun kararlarını oluşturacaktır. Her Üyenin, Kurulun toplantısında oya sunulan her konu için bir oy kullanma hakkı olacaktır.

3.5.2. Gıyaben Oy Kullanma

Posta veya vekalet verme yoluyla gıyaben oy kullanmaya izin verilecektir.

3.5.2.1 Posta ile Oy Kullanma

Kurul, toplantılarda karar almak yerine, üyelerinin yazılı rızalarıyla oluşan oybirliğiyle karar alabilir.

3.5.2.2 Vekâleten Oy Kullanma

Eğer bir üye toplantıya katılmıyorsa, Kurulun oy kullanan herhangi bir üyesine yazılı vekalet vererek oy kullanabilir.

3.6 Tazminat

Bu Şartta aksi öngörülmedikçe Yönetim Kurulu Üyeleri tazminat almadan görev yapacaklardır. Ancak, seyahat ve bununla ilgili masraflarının sonradan karşılanması hakları vardır. Yönetim Kurulu Üyelerine, yukarıda belirtilen ve Yönetim Kurulu Üyesi olmaktan kaynaklanan genel sorumluluklarının ötesindeki hizmetleri için uygun biçimde tazminat ödenebilir.

IV. GENEL KURUL

4.1 Genel Yetkiler

Genel Kurul, Yönetim Kurulu tarafından 3. l'de öngörüldüğü gibi sağlanan bilgilere dayanarak, Merkezin faaliyetleri, faaliyetlerinin etkileri ve Bölge'nin ihtiyaçları hakkında görüş bildirecektir. Bu yetkilere ek olarak, Genel Kurul, Yönetim Kurulunun talebi üzerine, fon oluşturma, halkla ilişkiler, stratejik planlama, teknik yardım ve politika önerme gibi faaliyetlerle Merkezi destekleyebilir.

Genel Kurul, ihtiyaç duyulduğunda, Genel Kurul üyeleri arasından danışma komiteleri ve görevliler oluşturabilir. Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Kurul Başkanı, bu iki organ arasındaki işbirliğini kolaylaştıracak kuralları belirleyeceklerdir.

4.2 Vasıf, Seçme ve Genel Kurul Üyelerinin Görev Süreleri

4.2.1 Vasıf ve Seçme

Yönetim Kurulu her İmzacıyı Genel Kurul'da görev yapmak üzere usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş bir temsilci tayin etmeye davet edecektir. Genel Kurul, üçte iki çoğunlukla ilave üyeler davet etmeye karar verebilir. İlaveten davet edilen üyelerin sayısı, İmzacıların temsilcilerinin sayısının üçte birini geçmeyecektir.

4.2.2 Üyelik Süresi

Genel Kurul üyelik süresi üç yıl olup yenilenebilir.

4.3 Toplantılar

Genel Kurul en az yılda bir kez toplanacaktır.

4.4 Kurallar ve Çalışma Usulleri

Genel Kurul, kurallarını ve çalışma usullerini Yönetim Kuruluyla mutabakat içinde belirleyecektir.

5047

14.1.2004

4.5 Tazminat

Genel Kurul üyeleri, Yönetim Kurulunun önceden izin verdiği seyahat ve seyahatle ilgili masraflar dışında bir tazminat almadan görev yapacaklardır.

V. YETKİLİLER

5.1 Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim Kurulu, hazır bulunan Yönetim Kurulu Üyelerinin çoğunluğunun oyuyla Yönetim Kurulu Üyeleri arasından bir Başkan seçecektir.

5.2 Genel Kurul Başkanı

Genel Kurul, çoğunluk oyuyla üyeleri arasından bir Başkan seçecektir.

5.3 İcra Direktörü

Yönetim Kurulu, kendi belirlediği politika ve rehber ilkelere uygun olarak Merkez'in günlük işlerini yönetmek üzere bir İcra Direktörü atayacaktır.

VI. KAYITLAR

6.1 Yıllık Rapor

Kurul, bir önceki yıla ilişkin bir hasılat ve harcama beyannamesi de içeren bir yıllık rapor yayımlayacaktır.

6.2 Tutanaklar

Kurul, toplantıların tutanaklarını düzenli olarak tesbit edecektir.

VII. MALÎ KAYNAKLAR

7.1 BÇM'nin tüm fonların ve katkıların kullanımına ilişkin kayıt ve belgeleri düzenli olarak yıllık bağımsız denetime tabi olacaktır.

7.2 BÇM, bağımsızlığına, tarafsızlığına ve kâr amacı gütmeyen karakterine halel getirmeyecek şekilde mali veya ayni katkılar veya kazanılmış gelirler kabul edebilir.

VIII. ŞART'TAN ÇEKİLME VEYA FESİH

8.1 İmzacılar, İmzacı statülerinden feragat etmeden altı ay önce niyetlerini Genel Kurul Başkanına yazılı olarak bildirmek suretiyle BÇM'nin çalışmalarına aktif katılımdan çekilebilirler.

8.2 İmzacıların üçte iki çoğunluğunun kararıyla BÇM'nin feshedilmesi halinde BÇM'nin net varlığı sadece münhasıran hayır, bilim ve eğitim amaçlarıyla kurulan ve yönetilen bir ya da daha fazla kuruluşa devredilecektir.

IX. DEĞİŞİKLİKLER

Bu belge, İmzacıların üçte iki çoğunluğunun yazılı rızası ile değiştirilebilir.

Szentendre'de 19 Haziran 1996 tarihinde imzalanmıştır.

İMZACILAR :

Arnavutluk Cumhuriyeti
Avusturya Cumhuriyeti
Bulgaristan Cumhuriyeti
Hırvatistan Cumhuriyeti
Çek Cumhuriyeti
Danimarka Krallığı

5047

14.1.2004

Avrupa Komisyonu
Finlandiya
Estonya Cumhuriyeti
Macaristan Cumhuriyeti
Japonya
Letonya Cumhuriyeti
Litvanya Cumhuriyeti
Hollanda
Norveç Krallığı
Slovakya Cumhuriyeti
Slovenya Cumhuriyeti
İsviçre
Amerika Birleşik Devletleri
Yugoslavya Federal Cumhuriyeti
Bosna Hersek
Polonya Cumhuriyeti
Romanya
Almanya Federal Cumhuriyeti
İtalya Cumhuriyeti
Malta
Türkiye Cumhuriyeti

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
13	74	286
25	114	630
38	42	46:47, 131:154

I- Gerekçeli 261 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 42 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Çevre, Esas Dışışleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/590